

Húsvét 4. vasárnapja

ApCsel 4,8-12

Nincs üdvösség másban...

Péter a Szentlélektől eltelve így válaszolt: „Népünk előljárói és ti vének! Ha azért vallattok ma minket, amiért egy nyomorékkal jót tettünk, hogy vajon hogyan is gyógyult meg, hát tudjátok meg mindannyian, ti és Izrael egész népe, hogy annak a názáreti Jézus Krisztusnak a nevében, akit ti keresztre feszítettetek, és akit az Isten feltámasztott a halálból. Az ő nevében áll itt előttetek egészségesen. Ő az a kő, amelyet ti, az építők elvetettetek, mégis szegletkővé lett. Nincs üdvösség senki másban. Mert nem adatott más név az ég alatt az embereknek, amelyben üdvözülhetnének.”

Péter Jézus perében elkerülte a főtanács előtti tanúságtételt, sőt a többi apostol is visszahúzódott Jézusnak a nagytanáccsal és a főpappal történt összeütközésétől. Nehéz lenne megmondani, hogy az egyszerű félelem diktálta ezt a visszahúzódást, vagy Jézus küldetését nem látták világosan. Kisebb horderejű tanítónak tartották, nem pedig a Messiásnak, a végidő prófétájának a nagytanács előtti per idején? A jeruzsálemi ősegyházban és vezetőiben azonban a feltámadás után megérett a meggyőződése, és felismerték, kinek voltak a tanítványai és követői. A feltámadás után a jeruzsálemi ősegyház és annak vezetőinek Jézus-szemlélete megváltozott, viszont a nagytanács vezetőinek véleménye ugyanaz maradt. Ebben a beszédben szembesíti Péter ezzel az új helyzettel a korábbi bírakat.

Péter és az ősegyház számára ugyanis új bizonyíték született, a gyógyítás képességének felfedezése egyértelmű bizonyíték számukra, hogy Jézus velük van, szavaikat megerősíti, tetteiket kíséri. Egyben megfogalmazza az első hitvallási formulákat is. Jézust Isten támasztotta fel a halálból, nem magától támadt fel. Másrészt ez az egész nem öncélú vallási mutatvány volt, hanem a jelenre is hatással bíró esemény, hiszen az ő nevében gyógyítani tudnak. Harmadrészt, Péter emlékezete Jézus ígéhirdetésére egészen újszerű, idézi Jézust és természetesen a zsolnárt is, hogy ő a megvetett kő. Eredetileg ez a mondás a 118. zsolnár 22 verse: „A kő, amit az építők elvetettek, szegletkővé lett.” Ott az üldözött igaz imájának része ez a szöveg. Van még egy hasonló előfordulás Zakariás próféta könyvében (10,4): „Tőle származik a szegletkő, tőle

a sátorkaró, tőle az íj a csatához, tőle származik minden fővezér.” Itt a nép politikai és vallási vezetői félrevezetése megfogalmazva, amelyvel szemben a népből támadt új tanító a szegletkő olyan valaki, aki az egész későbbi közösséget megtartja. Nem egészen világos, hogy Jézus a zsolnárt vagy Zakariás szövegét idézte-e a farizeusok ellen folytatott vitában. „Erre Jézus azt kérdezte: »Sose olvastátok az Írásban: A kő, amelyet az építők elvetettek, szegletkővé lett. Az Úr tette azzá, s ez csodálatos a szemünkben«” (Mt 21,42; Mk 12,10; Lk 20,17). Jézus ezen mondása a későbbi vitákban krisztológiai és egyháztani értelemben beépült a hitvallásokba. Az efezusi levélben, a zsidó és keresztény tagokat is magába foglaló egyház teljességéről mondják: „Apostolokra és prófétákra alapozott épület vagytok, s a szegletkő maga Krisztus Jézus (Ef 2,20). Az apostoli levében szintén a zsinagógai közösség elleni érvelés és Jézusnak a vízválasztónak a megítélése formulájaként használják a szegletkő formulát. „Nektek tehát, mivel hisztek benne, dicsőségekre válik, a hitetlenekre ellenben ez vonatkozik: »Az a kő, amelyet az építők elvetettek, szegletkő lett«, a botlás köve és a botrány sziklája” (1Pt 2,7).

Ezzel az ősegyházban elindult a vita arról, az üdvösséget a Tóra hozza-e vagy Jézus Krisztus. A Jézus-követők vitája ez a zsinagóga követőkkel szemben. De hamarosan világossá válik, hogy a Jézus-értelmezés helyessége vagy helytelensége az új vallás alapjainak védelme vagy alapjainak elvetése. Ezért a kereszténység életét végigkíséri egy állandó vita Jézus személyéről. Sőt az egyének életében is fokozatosan érlelődik meg az a Jézus-kép, amelyben való hit üdvösségükre szolgál. Az egyház elleni támadások addig, amíg csak tagjai gyengeségeiről szólnak, könnyen bizonyíthatók és elismerhetők is. Abban a pillanatban válik élessé a vita, amint Jézus személyéről van szó. Ebben az esetben ugyanis arról is szó van, hogy történt-e isteni beavatkozás a történelemben Jézus személyén keresztül. Leírható-e a kereszténység pusztán parancsok gyűjteményében? Szükséges-e hinnünk Jézus istenségében, vagy elegendő hinnünk csak emberségében? Próféta volt Jézus vagy Isten fia? Elegendő megtanulnom Jézus néhány mondását, hogy kereszténynek tartsam magam, vagy a személyt kell utánoznom? Jézus követése imitációt jelent-e, vagy újra kell élnem azt, amit ő tett a bűnösökért? Jézus az életem szegletköve, vagy csak a tanult bölcsesség egyik szerzője? Magam akarom üdvözíteni, vagy az üdvösséget Jézustól várom? Ezeket a kérdéseket Péter beszéde nemcsak Jeruzsálemben gerjesztette, hanem a mai olvasókban és a beszéd hallgatóiban is. Jól kell döntenünk, és jól kell válaszolunk az üdvösségünk érdekében.